

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **Z. K.,** zastoupená Mgr. Ing. Vlastimilem Mlčochem, advokátem se sídlem Sekaninova 1204/36, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie,** se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 8. 2017, č. j. CPR-7503-6/ČJ-2016-930310-V234, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2017, č. j. 2 A 94/2017 – 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně byla dne 31. 1. 2017 kontrolována hlídkou Policie České republiky, při níž se prokázala padělaným rumunským cestovním dokladem. V rámci kontroly bylo zjištěno, že na území České republiky pobývala několik let bez platného víza či povolení k pobytu. Rozhodnutím Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 23. 2. 2017, č. j. KRPA-37785-43/ČJ-2017-000022 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí"), bylo

žalobkyni uloženo správní vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), a zároveň stanovena doba, po kterou jí nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 3 roků. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí") zamítla.

[2] Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, kterou Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „městský soud" a „napadený rozsudek") zamítl. V odůvodnění městský soud uvedl, že správní vyhoštění není porušením zásady *ne bis in idem*, neboť se nejedná o rozhodnutí sankční povahy, ale o správní rozhodnutí, které vyjadřuje zájem státu na tom, aby se dotčený cizinec nezdržoval na území České republiky. Policie musí vždy vydat rozhodnutí o správním vyhoštění, jsou-li splněny zákonné podmínky, pokud nebude nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života cizince. Přiměřeností zásahu do soukromého a rodinného života se městský soud zabýval v návaznosti na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a konstatoval, že veškerý rodinný život žalobkyně se nachází na Ukrajině, kde žije i její zletilý syn. V České republice pobývala od roku 2006 neoprávněně a nemá zde žádné sociální, společenské či kulturní vazby. Nejsou jí známy žádné překážky, které by jí znemožňovaly vycestování. Na území České republiky se dopustila úmyslného trestného činu padělání a pozměnění veřejné listiny, za který byla Obvodním soudem pro Prahu 9 odsouzena k dvouletému vyhoštění a k propadnutí padělaného cestovního dokladu. Rozhodnutím o správním vyhoštění tak nebylo nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života žalobkyně a závažnost trestného činu byla jen jedním z aspektů při posuzování přiměřenosti zásahu.

[3] K námitce pronásledování duševně chorým bývalým manželem městský soud uvedl, že obavy z pronásledování nebylo možné podřadit pod důvody vážné újmy dle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně jednak tuto skutečnost uvedla teprve v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí (během prvostupňového správního řízení se o této skutečnosti nezmínila), a i kdyby bylo tvrzení žalobkyně pravdivé, mohla o pomoc požádat příslušné ukrajinské orgány, nicméně z jejích vyjádření nevyplývá, že by tak učinila. Rovněž obava vážné újmy v důsledku ozbrojeného konfliktu nebyla důvodná, neboť bydliště žalobkyně se nachází v obci Z. na západě Ukrajiny. Konflikt na Ukrajině je izolovaný ve východní části země, a proto není žalobkyně v případě návratu vystavena reálnému nebezpečí. Západní část země je pod přímou kontrolou centrální vlády a ke střetům s proruskými separatisty zde nedochází. Tvrzení o prorůstání organizovaného zločinu do státního aparátu i operacích paramilitárních jednotek jsou pouze tvrzením žalobkyně a nemají vliv na aplikaci § 179 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobkyně nesdělila, jakým způsobem by se jí měly tyto operace dotknout ani neuvedla žádné problémy s ukrajinskou armádou či jinými vojenskými jednotkami.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti napadenému rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka") kasační stížnost, kterou opírá o důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), tedy namítá nesprávné právní posouzení městským soudem.

[5] Stěžovatelka uvádí, že na území České republiky pobývá více jak 10 let, hovoří česky, po celou dobu zde pracuje a její integrace probíhá standardním způsobem. Namítá, že správní vyhoštění je porušením zásady *ne bis in idem*, neboť se jedná o trest. Stěžovatelka byla také omezena na svobodě pobytem v zařízení pro zajištění cizinců, což lze přirovnat k vězení. Za jeden skutek proto byla několikrát potrestána. Žalovaná nedostatečně vypořádala její námitky týkající se obavy z pronásledování duševně chorým manželem, kterým byla pravidelně týrána, ani se nezabývala situací na Ukrajině v oblasti léčby duševních chorob. Lékařská péče je postavena převážně na ústavním způsobu léčby s nedostatkem ambulantní péče, proto většina duševně chorých svou chorobu skrývá. Z těchto důvodů by měla být uplatněna zásada *non-refoulement*, protože stěžovatelce v případě návratu hrozí újma od jejího manžela. Stěžovatelka také namítá zhoršení bezpečnostní situace země původu, přičemž kasační stížnost obsahuje kopie několika článků, které mají prokázat, že v důsledku tzv. hybridní války je konfliktem zasažena celá Ukrajina a dochází k jejímu plíživému rozpadu. Dochází také ke zvýšení aktivit kriminálních struktur a paramilitárních jednotek. Stěžovatelka také nesouhlasí s vymezením pojmu totální konflikt, neboť se jedná o zastaralý pojem, který neodpovídá současnému vedení konfliktů ve formě tzv. hybridní války.

[6] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila, pouze plně odkázala na spisový materiál.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti. Konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přičemž žádnou takovou neshledal.

[9] Stěžovatelka v souvislosti se správním vyhoštěním a vyhoštěním dle trestního příkazu namítala porušení zásady *ne bis in idem*. K této otázce se Nejvyšší správní soud již v minulosti vyjádřil a uvedl, že správní vyhoštění nemá charakter správního trestu, ale je svou povahou zvláštním preventivním opatřením v oblasti kontroly přistěhovalectví (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 8 As 28/2012 - 33, nebo ze dne 14. 7. 2005, č. j. 5 Azs 94/2005 – 52, dostupné tak jako ostatní zde uvedená rozhodnutí na www.nssoud.cz). Tento závěr je v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, který potvrdil, že řízení o správním vyhoštění není rozhodováním o „*oprávněnosti trestního obvinění*“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (rozsudek velkého senátu ze dne 5. 10. 2002, *Maaouia proti Francii*, stížnost č. 39652/98). Nelze proto zařadit správní vyhoštění do oblasti správního trestání. Jelikož správní vyhoštění není trestem, nemohlo dojít k porušení zásady *ne bis in idem*, a proto městský soud námitku stěžovatelky řádně vypořádal. Rovněž nelze zajištění

pokládat za vězení, neboť se nejedná o výkon trestu, ale pouze o opatření, které se uplatňuje v zákonem stanovených případech dle § 124 zákona o pobytu cizinců, aby bylo dosaženo účelu správního vyhoštění.

[10] K námitce domácího násilí Nejvyšší správní soud odkazuje na usnesení ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 Azs 49/2008 – 55, kde vyslovil, že „*domácí násilí je bezesporu celospolečenským jevem, který nelze podceňovat a který vyvěrá z podhoubí sociální diskriminace a který je zpravidla determinovaný příslušností k určitému pohlaví. Jako takový přitom může být za určitých okolností také azylově relevantním důvodem a právě tyto okolnosti, které záleží především na zemi původu, jejích právních, sociálních či kulturních normách a hodnotách, je třeba analyzovat a zvažovat, zda je příslušný stát schopen či ochoten zajistit oběti domácího násilí potřebnou ochranu nebo zda je na místě poskytnutí mezinárodní ochrany, a to na základě příslušnosti k určité sociální skupině.*“ Byť uvedené závěry soud vyslovil v souvislosti s azylovým řízením, lze je přiměřeně aplikovat i na posuzovanou věc. Přestože je domácí násilí závažným a patologickým jevem, je řešení tohoto problému primárně úkolem orgánů konkrétního státu, pokud se neprokáže, že dotčené orgány řešení nezvládají zajistit či ho záměrně odmítají. Stěžovatelka nic takového netvrdila, dokonce ani neuváděla, že se na ukrajinské orgány (např. policii) obrátila o pomoc. Nadto Nejvyšší správní soud podotýká, že námitku hrozby násilí neuvedla v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně, neboť ve výpovědi ze dne 31. 7. 2017 pouze sdělila, že je rozvedená, na Ukrajině má zázemí (může žít u svého syna) a není si vědoma žádných překážek, které by jí bránily vycestovat. Na závěr vypověděla, že chce co nejdříve dobrovolně vycestovat ke své rodině. Námitku uplatnila poprvé v odvolacím řízení, což však podstatně snižuje její věrohodnost. Domácí násilí (zvláště takového charakteru, že musela vyhledat lékařskou pomoc, jak tvrdí v odvolání ze dne 1. 3. 2017) by představovalo natolik zásadní skutečnost, že nelze předpokládat její bezdůvodné opomenutí ve výpovědi ze dne 31. 7. 2017. Žádný důvod, proč skutečnost uvedla až v odvolání, stěžovatelka rovněž nesdělila. Otázku nedostatečné lékařské péče pro duševně choré uplatnila poprvé až v kasační stížnosti, a proto není přípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), zároveň by na podkladě uvedeného nemohla hodnocení soudu zvrátit. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že nebylo zjištěno, že by stěžovatelce v případě návratu hrozila vážná újma dle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců v podobě násilí ze strany bývalého manžela.

[11] Poslední námitka směřovala vůči zhoršené bezpečnostní situaci na Ukrajině. Nejvyšší správní soud se bezpečnostními podmínkami na Ukrajině opakovaně zabýval a uvedl, že situace na Ukrajině není tak závažná, že by byly ohroženy všechny osoby na jejím území. Nejedná se tedy o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Konflikt je izolovaný pouze ve východní části Ukrajiny, jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 – 23, ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 – 28, či ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 Azs 118/2016 – 36). Stěžovatelka v obecné rovině poukázala rovněž na působení paramilitárních jednotek na území Ukrajiny, toto tvrzení však nijak neindividualizovala ani dále nerozvedla. Zároveň neuvedla, jakou konkrétní organizaci má na mysli. Nejvyššímu správnímu soudu je známa organizace Pravý sektor, jejíž činností se zabýval v rozsudku ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 Azs 151/2015 – 36, zejména s ohledem na potírání nezákonné činnosti hnutí ze strany státního aparátu. Pravý sektor je soukromou

osobou (nestátním subjektem), v otázce obrany před ním lze vyhledat pomoc u policejních složek a u prokuratury, případně u útvaru vnitřní kontroly konkrétního policejního okrsku. Ukrajinská státní moc protiprávní jednání Pravého sektoru nepodporuje, ukrajinské státní orgány naopak aktivně potírají nezákonnou činnost tohoto hnutí (srov. obdobně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2017, č. j. 1 Azs 169/2017 – 35). Nejvyšší správní soud uzavírá, že na východě Ukrajiny přetrvává ohraničený konflikt s proruskými separatisty. Stěžovatelka nicméně pochází z obce Z. na západě Ukrajiny, která konfliktem není dotčena. Zároveň nelze přisvědčit jejím obavám z paramilitárních jednotek, neboť z ničeho neplyne, že by jejich činnost (pokud takové jednotky na konkrétním území operují), je-li v rozporu se zákonem, byla státními orgány bez dalšího tolerována. Nadto stěžovatelka v této souvislosti neuvedla konkrétní újmu, která by jí měla hrozit, a proto ani tuto námitku Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Nejvyšší správní soud dospěl ze shora uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[13] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., tj. podle pravidla úspěchu ve věci. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšná žalovaná vznik nákladů řízení o kasační stížnosti netvrdila a ani ze spisu Nejvyššího správního soudu neplyne, že by jí nějaké náklady vznikly, proto jí právo na jejich náhradu nemohlo být přiznáno.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2017

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu